

Thema: De koning te rijk (Hoe tevreden ben jij?)

Overweging 26 april 2015 – Hans Ernens

Lector: Angela van der Marck

“... Als jij dat geluk maar kan en wil zien.
Het hoeft niet veel te zijn.
Het is de kunst er met volle teugen van te genieten.
En dat vergeten we soms wel eens.
Gewoon simpel tevreden zijn,
zonder het “als ik maar en had ik maar” ...”

Eerste lezing: Een tevreden man

Tweede lezing: Prediker

Openingsgebed

God die ons kent bij onze naam
Die ons ziet staan,
die hoort naar onze verhalen.
Wees hier aanwezig
door de oude verhalen
en door de geest die in ons leeft.
Geef ons uitzicht en toekomst
in dit uur van samenzijn rond uw woord
en rond de tafel van breken en delen.
Dat we U en elkaar erin mogen herkennen.
Amen.

Lied: Hoor Israel

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Welkom en inleiding

Beste mensen,

Hartelijk welkom in de Duif, fijn dat jullie er zijn vandaag!

Voor de dag vóór de verjaardag van onze Koning ben ik op zoek gegaan naar een passend thema.

Koningsdag is een dag die de meeste Nederlanders wat feestelijk en ongedwongen beleven. Waar we, zo nuchter en calvinistisch als we zijn, opeens oranje uitgedost mogen dansen op de Dam, kraampjes opzetten in het Vondelpark, talloze bandjes spontaan spelen, kinderen cup cakes bakken en zelfs de hond met een oranje sjaal uitgedost wordt.

Onze lijfspreuk, “ doe maar gewoon want dan doe je al gek genoeg” wordt even bevroren. Tijd voor spontane vrolijkheid, gekkigheid, muziek en plezier.

Behalve met wedstrijden van het Oranje elftal zal je dit soort dagen niet zo veel meemaken in Nederland.

Hoe zou dat komen? Waarom zouden we ons geluk, blijmoedigheid of zelf uitbundigheid ook niet op andere dagen kunnen uiten?

Nederland staat nu op de 7^e plaats van landen waar mensen het gelukkigst zijn. Das zeker niet slecht. Maar, hoe tevreden zijn wij eigenlijk? Jij en ik?

De meesten van ons hebben een goed leven en toch is er meer eenzaamheid dan ooit, vooral onder de ouderen. Er valt zoveel te beleven, maar de verplichtingen stelen onze tijd meer en meer. Is het de druk en stress die soms aanzet tot behoudendheid en ontevredenheid?

Wie van ons voelt zich nog wel eens de Koning te rijk, met zijn huis, baan, partner, geloof of gewoon een simpele wandeling door het bos? En, uit je dat dan ook?

Ik ken iemand in de liturgie groep die altijd dankbaar is voor de dag, dat zij veilig weer thuis is en daarvoor God bedankt.

Ik ben in ieder geval erg blij dat Angela van der Marck met mij voor wil gaan. Irina is enthousiast om straks een van haar favoriete stukken te gaan spelen van Schubert; een primeur in de Duif. Ik word ook vrolijk van die heerlijke foto voor op het boekje die ik vond op internet. Een blij kind met een symbolische kroon. Hij is in ieder geval zeker de Koning te rijk.

We gaan straks samen verder proberen te ontdekken of tevredenheid grotendeels uit materialisme en succes ontstaat en wat kunnen we hierover in de Bijbel terug vinden?

Voor nu, laten we even stil worden met elkaar en probeer eens in die stilte voor jezelf te bedenken wanneer jij je nu de Koning te rijk voelt.

Lied: Dieper dan de brandhaard *Huub Oosterhuis, Tom Löwenthal*

Lezing: een tevreden man

Een rijke fabrikseigenaar zag tot zijn afschuw een visser lui naast zijn boot liggen. Hij lag heerlijk in het zand en rookte een sigaartje

‘Waarom ben je niet aan het vissen?’ vroeg de fabrikseigenaar. ‘Omdat ik genoeg vis heb gevangen voor vandaag’, zei de visser.

De man: ‘Waarom vang je er niet nog een paar?’

De visser: ‘Wat zou ik ermee moeten?’

‘Je zou geld kunnen verdienen’ luidde het antwoord. ‘Daarmee zou je een motor op je boot kunnen laten monteren om verder de zee op te gaan en meer vis te vangen. Dan zou je genoeg verdienen om nylon netten te kopen. Die zouden je meer vis en meer geld opleveren. Al gauw zou je genoeg geld hebben om twee boten te bezitten... misschien wel een hele vloot. Dan zou je een rijk man zijn net als ik.’

‘Wat zou ik dan doen?’ vroeg de visser. ‘Dan zou je enorm van het leven kunnen genieten’ zei de fabrikseigenaar.

‘En dat is nu precies wat ik aan het doen ben antwoordde de visser.’

Lied: Als op de dag van de oogst Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Naar Jesaja 9,1-5

Lezing - Prediker Uit: De Bijbel in gewone taal

Rijkdom brengt geen geluk. Wie graag rijk wil zijn heeft nooit genoeg. Wie veel geeft, wil steeds meer hebben. Ook dat is allemaal zinloos. Een arbeider slaapt altijd goed, of hij nu veel of weinig te eten heeft.

Maar een rijke heeft zo veel bezit dat hij niet kan slapen.

Hij is altijd maar aan het werk, hij wil steeds rijker worden.

Maar dan vraagt hij zich af: 'Voor wie werk ik eigenlijk zo hard?

Waarom maak ik nooit plezier?'

Want als hij doodgaat, kan hij niets meenemen.

Daarom moet een mens genieten.

Ook al duurt het leven dat God hem geeft maar kort.

Zijn leven gaat zo snel voorbij als een schaduw. En niemand kan hem vertellen wat er na zijn dood op aarde zal gebeuren.

Laat hem maar eten en drinken en genieten van wat hij bezit.

Want God laat je elke dag van het leven genieten.

Lied: Hoe ver te gaan? Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Overweging

"Als je niet tevreden bent in het nu, maakt het niet uit waar je gaat, want je neemt je onbehagen overal mee naar toe." (Eckhart Tolle)

Verspillen jullie ook wel eens wat tijd, wensend dat God ons anders had geschapen? "Als mijn haar maar niet zo dun was; als ik maar een betere spreker zou zijn; als ik maar een mooier huis zou hebben; als ik maar meer succes zou hebben; als ik maar wat groter was, slanker was; als ik maar"

Soms heb ik er ook wel eens last van.

Rui en ik wonen in IJburg sinds 2008.

We hebben een mooie haven, veel horeca en vooral zomers met alle bootjes en surfers op het IJmeer is het gezellig en hangt er een leuke sfeer.

Tja, denk je nu, daar word je dan toch blij van?

Ja, dat zijn we ook en toch was ik het laatste jaar niet altijd even tevreden. Ik had wel behoefte aan meer woonruimte zo had ik bedacht.

Rui, s familie was laatst over uit Indonesië, zij sliepen in ons bed en wij op matrassen in de woonkamer. Zo onhandig en al dat gedoe.

En o ja, wat zouden we toch eigenlijk graag een tuin willen hebben; zo leuk voor een hond.

Ik raakte wat vertwijfeld; ons appartement waar ik altijd zo tevreden mee was, leek niet altijd even ideaal. "Hadden we maar..." sloop er in.

Meer voldoening

Soms willen we graag dingen anders, meer, minder, gezonder, slanker, een baan met meer voldoening. Ons Westerse leven staat bol van het materialisme. Kijk naar de reclame op TV of in een blad. De mensen lijken allemaal gelukkig, knap, sportief en succesvol!

Worden we daardoor misschien toch wat beïnvloed? Worden we sneller ontevreden als we die westerse idealen niet bereiken?

De lezing van de tevreden visser een eerste mooie eyeopener. Hij is gelukkig met minder. Geen stress, geen top carrière. Zijn rijkdom zit in een eenvoudig leven waar genieten en tevredenheid belangrijker is dan het grote geld. Hij telt 's nachts de sterren en niet zijn bankbiljetten.

De armen die breeduit lachen.

In Prediker vinden we precies dezelfde strekking, rijkdom brengt geen geluk, want hij die graag rijk wil zijn heeft nooit genoeg.

En hoe treffend is de tekst uit Prediker nog vandaag de dag.

Je als bankier een ton beloning toekennen terwijl je jaarsalaris al ongekend hoog is.

Schaamteloos wagen zij alles.

God laat je iedere dag van het leven genieten lazen we ook, want ons leven duurt maar kort en als we dood gaan kunnen we niets meenemen.

Dat klopt allemaal, maar hoe haal ik dan alles uit dat korte leven?

Mensen zonder deadlines leven langer, las ik eens.

Dus moet ik dan maar niet dat boek schrijven, die taal leren, wandelen naar Santiago de Compostella en wat nog meer?

Wat ik gewild heb, wat ik gedaan heb? Als ik maar... Had ik maar?

Ter harte

Ik zoek verder in de Bijbel en kom uit bij Filippenzen waarin Paulus een paar woorden van wijsheid schreef die we allemaal ter harte zouden moeten nemen. Hij schreef: *'Ik leerde met de omstandigheden waarin ik mij bevond tevreden te zijn. En ik heb waargenomen wat het is vernederd te zijn, wat het is overvloed te hebben. In elk ding en in alles ben ik ingewijd: én in verzadigd zijn én in honger lijden én in overvloed hebben én in gebrek hebben.'*

De kern van Paulus' boodschap is de essentie van wat het betekent tevreden te zijn. Paulus verduurde meer ontberingen dan iemand zich kan indenken, en zijn tevredenheid werd ongetwijfeld talloze malen onder vuur genomen. Paulus doorstond gevangenschap, verraad, vervolging, zwaar weer en levensomstandigheden.

In deze Filippenzen passage herkent Paulus dat zijn vermogen om tevreden te zijn, in grote mate komt door zijn ervaring met contrasten. God deed Paulus zowel ontbering als vreugde ervaren, honger hebben als doorvoed zijn, vriendschap als vervolging kennen.

Contrasten

Wij denken misschien dat we veel gelukkiger zouden zijn als God niet de negatieve kanten van de ervaringen in ons leven zou insluiten.

Maar onze negatieve ervaringen kunnen juist de contrasten zijn om het geluk intenser te ervaren en tevreden te zijn.

Waarom stellen we de vakanties zo op prijs die we zo af en toe nemen? Het contrast van de ontspannende vakantie, afgezet tegen de last van het werk of de verplichtingen, doet ons de vakantie meer waarderen.

Later zie ik het journaal en de vreselijke beelden van de verdronken bootvluchtelingen, een volk in duisternis op weg naar een beter bestaan. Een handjevol overleeft; maar wat voor een toekomst gaan zij tegemoet? Het deert hen nog niet, zij zijn voorlopig in veiligheid.

De beelden zijn intens en ik reflecteer hun situatie met die van mij. Mijn contrast van mijn zware baan en mijn vakanties en het verlangen naar een tuin, versus een onzeker bestaan zonder bezittingen. Ik voel me wat beschaamd.

Gewoon helemaal niets hebben, niet weten hoe ver te gaan en of er wegen zijn, kunnen we ons dat überhaupt voorstellen?

Bezinning

's-Avonds op mijn terras bid ik tot God. Ik vraag hem om bezinning en meer bewustwording van mijn rijke leven in alle opzichten. Ik bid voor een dak boven het hoofd van de bootvluchtelingen.

De volgende dag komen collega's bij mij op bezoek voor koffie en een wandeling door IJburg gevolgd door een fietstocht.

Een collega raakt niet uitgepraat over ons mooie uitzicht vanaf het terras.

“O zegt ze, ik zou hier de hele dag kunnen zitten”

“Wij hebben thuis een grote tuin, maar met zoveel onderhoud en als ik dit zo zie, dat lijkt me toch ook wel wat hoor!”... Tja... daar was weer een eyeopener.

Zegeningen

We fietsen rondom het IJ en we genieten volop. Moe maar voldaan kom ik thuis, wat een prachtige dag. Ik voel me content en 's-avonds dank ik God voor die mooie dag. Puur genieten van een simpele fietstocht met de zon op je kop rond Amsterdam. En die collega die zo genoot van ons uitzicht op het water geeft je opeens dat vertrouwde gevoel weer terug; wat hebben we toch een fijn huis! Is het zo erg een keer in de woonkamer op een matras te liggen en was dat eigenlijk niet ook een beetje leuk zo samen kamperen in je eigen huis? En die tuin. Je kunt toch ook met je hond het park in direct voor je neus? Het kwartje lijkt te gaan vallen... tel de zegeningen en niet de tekortkomingen.

Geluk is eigenlijk heel simpel en God laat je elke dag van het leven genieten; maar dat lukt alleen als jij er voor open staat, als jij dat geluk maar kan en wil zien. Het hoeft niet veel te zijn; het is de kunst er met volle teugen van te genieten. En dat vergeten we soms wel eens. Gewoon simpel tevreden zijn; zonder het “als ik maar en had ik maar”.

Die uitspraken zouden de vluchtelingen zich wel kunnen permitteren.

Zij hebben recht op een veilig bestaan.

Koningsdag

Wij vieren morgen Koningsdag. Maar het jongetje op de cover viert al feest. Hij is geen Koning, maar voelt zich als een Koning te rijk. Levenslust, zolang God ons het leven gunt.

Puur geluk is niet het streven naar geluk; maar er gewoon van genieten als het je overkomt en dat durven delen met je medemens.

Zo zouden we moeten leven..

Amen.

Irina Antonova speelt Schubert's Impromptu opus 90 nr. 2

Geloofsbelijdenis

Ik geloof dat ik op deze aarde ben
om iets moois, iets goeds
van mijn leven te maken.

Ik geloof dat ik de verplichting heb:
iets moois van deze aarde te maken,
ook voor de ander.

Ik geloof, dat ik met volle teugen mag genieten
van alles wat deze aarde te bieden heeft,
maar nooit ten koste van een ander.

Ik geloof dat ik naar de geest van Christus
moet leven en mijn medemens
de hand moet reiken,
door naast hem te leven,
en hem begrip en liefde te tonen.

Ik geloof, dat ik door zó te leven
mijn leven zin geef; en dan
is het leven waard geleefd te worden.
Amen.

Rond de tafel verzameld

Intenties uit het groene boek

Lied: Alles wacht op u vol hoop

Nodiging breken en delen

Lied: Eerste en laatste

Gedachten bij het thema *Phil Bosman*

Alleen water kan een woestijn veranderen.

Water is leven. Liefde is levend water

Laten wij kleine waterdragers zijn in een grote woestijn,
een kleine oase waar alles weer groeien en bloeien kan.

Onze roeping is “oase” te zijn.

Elke oase is een teken van hoop aan de horizon.

Een oase ben ik, als mensen zich goed bij me voelen,
als ik vriendelijk blijf waar anderen onvriendelijk zijn,
als ik zomaar help, waar niemand meer helpt,
als ik tevreden kan zijn, waar anderen nooit genoeg
hebben
als ik mild ben en tot vergeven bereid.

Een oase ben ik, als ik steeds beminnelijk blijf.
als ik mensen de ruimte geef om anders te zijn,
om zichzelf te zijn,
ruimte voor een eigen levensritme.

Een oase ben ik,
als ik ver voorbij het lichaam,
bevrijd van angsten en begeerten.
aan de uiterste kusten van het leven
aan mensen de vreugdevolle geborgenheid bied
van warme menselijke liefde
waarin God de grote aanwezige is.

Onze vader

Geef ons een nieuw hart, open en vriendelijk voor alle mensen.

Geef ons nieuwe ogen,
Om U te ontdekken in mensen in al wat ons overkomt.

Geef ons een nieuw geloof,
Dat ons in staat stelt vol vertrouwen opnieuw te beginnen,

Geef ons nieuwe hoop,
Die durft uitzien naar die bijna onmogelijke vrede.

Geef ons nieuwe liefde,
Diep als de zee, warm als vuur, sterker dan de dood.

Amen.

Informatie & mededelingen

Slotlied: Wie moet zwijgen *Jan van Opbergen/Ludwig von Beethoven*

Afsluiting en zegening